майстерність шляхом експериментування з новими ідеями, напрямами, технологіями, матеріалами, засобами тощо.

Назване є умовою естетичного сприйняття еномистецтва, що даватиме можливість майбутньому учителю розширювати світоглядно-культурологічний кругозір за допомогою вивчення (як на пропедевтичному, так і на поглибленому рівнях) інших видів мистецтва, що можуть інтегруватися з народним образотворчім та декоративним мистецтвом у навчально-виховному процесі ВНЗ або школи.

1. Антонович Є. Естетичне виховання підлітків засобами народного образотворчого мистецтва: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. спец. 13.00.01/Є. Антонович. – Івано-Франківськ,1997. – С. 8.

2. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К.,1991. – С. 46 – 48.

3. Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття). – К.: Райдуга, 1994.

4. Додонов Р. Этническая ментальность. Опыт и социально-философские исследования. – Запорожье: "Тандем У", 1998. – С. 22, 64 – 70.

5. Іванишин В. Українська церква і процес національного відродження. – Дрогобич, 1990. – С. 57.

6. Кульчицький О. Світовідчування українця // Українська душа. – К.: Фенікс, 1992. – С. 51 – 57.

7. Липинський В. Листи до братів-хліборобів // Філос. соц. думка. – 1991. – №10. – С. 34 – 36.

8. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен-Львів, 1995. – С. 157.

9. Попович М. Національна культура і культура нації. – К., 1991. – 234 с.

10. Сковорода Г. Твори у 2-х т. – К., Т.1. – 325 с.

11. Сошников А. Репрезентація української ментальності у соціокультурних синтезах. – Харків, 2000. – С. 18 (Рукопис).

12. Фрідріх А. Педагогічні умови формування національної самосвідомості студентів вищих педагогічних навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. Спец. 13.00.07/А. Фрідріх. – Київ, 2006. – С. 1.

13. Храмова В. До проблеми української ментальності // У пошуках української душі. – К.: Фенікс, 1992. – С. 35 – 47.

14. Шаповал Л.В. Українські мотиви в художній творчості І. Рєпіна//Вісник харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2006. – №3. – С. 136 – 143.

15. Шаповал Л.В. Естетико-символічне вираження емоційно-почуттєвого кордо центризму в українській народній картині "козак-мамай"//Вісник харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2007. – №1. – С. 127 – 138.

16. Юркевич П.Д. Сердце и его значение в духовной жизни человека по ученим слова Божия//Философские произведения. – М., 1990. – С. 69 – 73.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

УДК 748.5:[373/5 "712"]

Наталія Дігтяр, *асистент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка*

НАРОДНА КАРТИНА НА СКЛІ ЯК ЗАСІБ ЕТНОДИЗАЙНУ СУЧАСНОГО ШКІЛЬНОГО ПРИМІЩЕННЯ

Стаття присвячена проблемі створення естетичного середовища сучасного шкільного приміщення. Автор пропонує вирішити проблему оформлення шкільного інтер'єру шляхом використання народної картини на склі як елемента етнодизайна дизайна сучасного шкільного приміщення.

Ключові слова: *етнодизайн, народна картина на склі, сучасне шкільне приміщення.*

Статья посвящена проблеме создания естетической среды современного школьного помещения. Автор предлагает решить проблему путем использования народной картины на стекле как елемента этнодизайна современного школьного помещения.

Ключевые слова: *этнодизайн, народная картина на стекле, современное школьное помещение.*

The article is devoted to the problem creation of the esthetic environment of the classroom. The author advises to decide the problems using of folk picher on the glass as element art-folk-dising.

Key words: *art-folk-dising, art on glass, modern classroom.*

Постановка проблеми. Входження України у світовий освітній простір вимагає пошуку нових підходів до проблем виховання підростаючого покоління. Естетичне виховання створює оптимальні умови для розвитку та формування особистості.

Сучасна школа покликана розв'язувати проблему створення ефективної художньо-естетичної організації простору середовища в шкільних приміщеннях, що забезпечувало б успіх освітнього процесу. Дієвим засобом естетичного впливу на особистість школяра є мистецтво. Воно покликано формувати, виховувати активну особистість, бути акумулятором творчої енергії в суспільстві.

© Н. Дігтяр, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

НАРОДНА КАРТИНА НА СКЛІ ЯК ЗАСІБ ЕТНОДИЗАЙНУ СУЧАСНОГО ШКІЛЬНОГО ПРИМІЩЕННЯ

Роль мистецтва надзвичайно велика, але ще більше проявляється значимість саме творів мистецтва у розв'язанні певного естетичного середовища шкільного приміщення для подальшого духовного розкриття особистості учнів.

Мистецтво допомагає активізувати творчий потенціал особистості, стимулює емоційний розвиток та художнє мислення, формує художній досвід, моральність, особистісну культуру, ціннісні орієнтації молодого покоління.

Декоративно-ужиткове мистецтво, як особливий різновид образотворчого мистецтва, активно застосовується в інтер'єрах сучасних приміщень. З великою відповідальністю потрібно підходити до створення інтер'єрів закладів освіти, так як саме з дитинства особливо легко все сприймається та засвоюється. Воно є важливою складовою частиною системи мистецької освіти.

Декоративно-прикладне мистецтво несе в собі багатовіковий історичний художній досвід, глибину мистецького освоєння навколишнього світу. Широке застосування різних видів декоративно-ужиткового мистецтва в створенні естетичного середовища шкільних приміщень сприятиме залученню молоді до визначних здобутків культури українського народу.

Етнодизайн, як складовий компонент дизайну шкільного приміщення, має на меті використання в середовищі шкільних приміщень національних мотивів та зразків традиційної української культури, зокрема декоративно-ужиткового мистецтва. У зв'язку з цим назріла необхідність пошуку нових рішень формування естетичного внутрішнього простору шкільного інтер'єру, де постійно перебувають учні.

Одним з цікавих, але несправедливо забутих видів декоративно-ужиткового мистецтва мистецтва, є народна картина на склі. Використання здобутків народного малярства на склі сприятиме відродженню інтересу до цього виду мистецтва, відновленню і розвитку традицій культури українського народу [2, 17].

Мета статті – розглянути народну картину на склі як засіб етнодизайну сучасного шкільного приміщення.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової літератури в галузі філософії, психології, педагогіки та мистецтва, зокрема мистецтва дизайну, показав, що створення естетичного середовища шкільних приміщень розглядалися вченими в різних аспектах.

Активно досліджувалися науковцями проблеми естетичної підготовки особистості. Так, філософські аспекти естетичного виховання вивчали І. Зязюн, А. Комарова, Л. Левчук, О. Семашко.

Психологічні механізми сприймання оточуючого світу аналізували Б. Ананьєв, В. Пилипенко, П. Якобсон.

Емоційний вплив предметно-просторового середовища на людину та шляхи його естетичного освоєння знайшли відображення в роботах В. Аронова, Ю. Борєва, Д. Кучерюка, Г. Сомова, А. Чекаліна.

Питанню створення і розвитку, художньо-естетичної організації шкільних інтер'єрів присвячені праці П. Автамонова, Л. Жоголь, С. Лужецького, С. Пономарькова, Л. Тасалової, Є. Тітова, А. Чумаченко.

Вплив українського декоративно-прикладного мистецтва на особистість відзначали Є. Антонович, О. Красовська, Т. Саєнко, Т. Сиротенко, В. Титаренко.

Різні аспекти викладання дизайну висвітлили у своїх працях В. Даниленко, В. Торкатюк, В. Шпільчак.

Народну картину, як своєрідний вияв народного мистецтва, вивчали мистецтвознавці О. Іваненко, О. Найден, В. Откович, М. Парахін.

Особливості техніки малярства на склі розглядали у своїх працях дослідники Ю. Грабовський, О. Кульчицька, О. Романів-Тріска, В. Свенціцька, І. Сеньків.

Техніку малювання на склі згадували у своїх працях дослідники М. Дараган, П. Жолтовський, Л. Запаска, Р. Захарчук-Чугай, Т. Кара-Васильєва, О. Найден, М. Селівачов.

Малярством на склі займалися художники художників А. та О. Андрущенки, Н. Кирилова, О. Ковальчук, І. Остафійчук, Р. Петрук, В. Селянюк.

Традиції народної картини на склі збережені у творчості самодіяльних майстрів С. Буртового, А. Данилюка, І. Лисенка, І. Новобранця, М. Онацька, А. Рак, І. Сколоздри, В. Сивака, В. Чорнобая.

Дослідження вчених не вичерпують усіх аспектів застосування народного мистецтва, зокрема одного з його видів – народної картини на склі, у створенні естетичного середовища в шкільних приміщеннях.

Шкільний дизайн в Україні як системне явище тільки зароджується. Переважна більшість сучасних шкіл не відповідають вимогам у сфері оформлення шкільних інтер'єрів.

Останнім часом підвищився інтерес до сучасної архітектури, інтер'єру серед представників багатьох спеціальностей. Дизайнери, естети, педагоги, психологи, мистецтвознавці все більше уваги звертають на шкільні приміщення, на їх естетику, як фактор оптимізації навчально-виховного процесу [1, 3, 4, 5, 8].

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

Саме вдало естетично оформлене шкільне приміщення дозволяє забезпечити найкращі умови для виховання і освіти підростаючого покоління України, сприяє гармонійному розвитку його духовних та фізичних сил.

В естетичному оздобленні шкільного інтер'єру особлива увага повинна надаватися творам декоративно-прикладного мистецтва, зокрема цікавому його виду – народній картині на склі, яка має психолого-педагогічний та естетичний вплив на особистість у системі організації навчально-пізнавальної та творчої художньої діяльності учнів.

Функціональне призначення народної картини на склі в етнодизайні шкільного приміщення полягає в наступному: народна картина на склі забезпечує сприятливе психологічне середовище, задовольняє інформаційні потреби школярів, розвиває їх естетичні смаки.

Педагогічна цінність пізнання народної картини на склі пояснюється наступними важливими причинами: вона дозволяє виховувати в школяра певну культуру сприйняття світу, сприяє формуванню естетичного відношення до дійсності, допомагає глибше зрозуміти художньо-зображальні засоби інших видів образотворчого мистецтва [8, 10].

У сучасних школах створення і використання творів народної картини на склі передбачає формування в школярів естетичного мислення, естетичного ставлення до праці та її продуктів, естетичної активності, спрямованої на оточуюче середовище [5, 11].

Належне оформлення шкільних приміщень засобами народної картини на склі сприяє естетичному вихованню дітей, розвивати їх уяву, індивідуальні естетичні смаки, пробуджувати творчу активність до художньої діяльності.

Народна картина на склі несе в собі величезний інформативний та педагогічний потенціал, розкриває сутність українського народу, його історичне минуле, менталітет [2, 22]. Вона сприяє розумінню краси нашого життя, навчає добру, любові, відновлює втрачену гармонію.

Мовою народної картини на склі розкривається неповторна краса рідного краю. Завдяки засобам художньої виразності – кольору, формі, ритму, композиції, школярі мають змогу побачити естетичну значущість та виразність світу, що їх оточує, а також ознайомитися з однією з цікавих технік народного малювання – малярством на склі.

Серед класичних сюжетів української народної картини на склі можна виділити такі, як "Козак і дівчина біля криниці", "Козак-Мамай" , "Ангел стереже дітей", пейзажі, натюрморти, сюжети календарно-обрядових свят нашого народу [2, 6, 7].

Сюжет "Козак і дівчина біля криниці" значною більшою мірою, ніж інші сюжети, містить у собі українські національні риси та ознаки. Вони, зокрема, не тільки в типажно-образних характеристиках персонажів, типовості "місцевих" краєвидів та в іншій зовнішній атрибутиці, а й у живописно-колористичному характері творів різних художників, різних місцевостей і регіонів, у тому особливому настрої, епічно-ліричному та трагічно бурлескному, яким позначена українська ментальність.

Між козаком і дівчиною – криниця. Вона їх роз'єднує і водночас єднає, вона ближча до дівчини, оскільки це її криниця, її батьків, її роду. За спиною дівчини – хата із садком і квітами; за спиною козака – поле, степ з туманами і вітрами. Зійшлися два буттєві начала: осілість і кочова бездомність; визначеність у просторі і часі, спокій, сталість та ідея постійного руху – те, що протягом століть лежало в основі існування України та значною мірою сформувало свідомість українця, його ставлення до світу. Картини на склі невідомих народних художників вражають своїм космологізмом.

Мистецтво народної картини на склі зросло на добре підготовленому історичними обставинами ґрунті, у середовищі, насиченому фольклором було просте і доступне найширшим верствам населення, яке проживало як у місті, так і в селі.

Твори народного малярства на склі тісно пов'язані з народним іконописом. Малюнок проведений невимушеною суцільною лінією, часом із застосуванням грубого контуру, іноді взагалі без нього. Серед локальних кольорів, які використовували самодіяльні майстри малювання на склі – червоний, синій, зелений, білий, жовтий – домінуючим виступав червоний.

Прикметною стилістичною ознакою української народної картини на склі є лінійна розробка площини. Прямі і хвилясті лінії вільно творять форму, вимальовують плавний контур, який окреслює силуети фігур, риси обличчя, виявляє головне, характерне без зайвих деталей. Ритм ліній оживляє локальні кольори площини, декоративно збагачує композицію. Характерне доповнення народних картин на склі – декоративно-орнаментальні мотиви рослинного походження – квіти: троянди, лілії, тюльпани, дзвіночки [6, 8].

Історія народного малювання на склі має глибокі корені. Перші народні картини виконувалися в основному на тонкому гутному склі, і лише згодом майстри цієї техніки перейшли на фабричне. Контурний малюнок проводився пером або пензлем. Після висихання контурів

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

наносили елементи декору, малювали складки одягу, дрібні деталі. Потім площину покривали відповідними кольорами – від найяскравіших до темних. Фарби використовували олійні або темперні. Своєю декоративністю твори народного малювання на склі вигідно відрізнялися від написаних на дереві чи полотні.

Наприкінці XIX – XX ст. народне малювання на склі занепадає, не витримуючи конкуренції з друкованою тиражною продукцією, що заполонила ринок збуту і поступово витіснила твори народних майстрів, нав'язуючи споживачам нові смаки. Художники стали наклеювати на скло невеликі репродукції культового змісту, обрамляючи їх розписними квітковими мотивами.

У Румунії, Словаччині, Польщі, Югославії та інших країнах західної Європи малярство на склі в наш час розвивається переважно серед народних майстрів і самодіяльних художників [2, 6, 7].

На Україні цей вид народного малювання набув популярності не тільки серед народних майстрів, але і в творчості художників-професіоналів.

Особливість техніки малярства на склі полягає в тому, що картина, або зображення малюється з одного боку, а сприйняття твору йде з іншого боку скла. Від вправності митця, знання ним усіх секретів малювання на склі – приготування барвників, обробки скла, підготовки його для малювання, вдалої концентрації розчинників олійних або темперних фарб і таланту майстра, залежала якість живописної роботи. Усі зображення в народній картині на склі подаються площинно, двомірність залишається домінуючим принципом [7, 5].

Дуже часто у виготовленні народних картин на склі була задіяна вся сім'я. Подібна ситуація траплялася і в інших ремеслах, наприклад, у кераміці; тому при однаковому графічному поданні персонажів, бачимо інші варіанти декору, різне штрихове вирішення одягу. Інколи можна зустріти непрофесійні повтори – способи створити однакові теми, сюжети різними способами. Можливо народні картини на склі виконували майстри, які також малювали і на дереві, оскільки повністю збережено комплекс формотворчих засобів, лише застосовувався він у зворотному напрямку – спочатку замальовувалося тло, контур наносився в останню чергу.

У кращих зразках народної картини поєднується інтуїтивне відчуття композиційної довершеності майстра, володіння лінією, зіставлення контрастних кольорових площин, використання стилізованих орнаментальних мотивів. За допомогою цих засобів твір малярства на склі, виконаний за запозиченою схемою, перетворювався на власне трактування народним автором звичних та зрозумілих сюжетів [8, 11].

Дивовижний талант творців з народу на повну силу виявився у відчутті кольорів та в умінні скупою палітрою надати образові мажорного звучання. Прозоре скло завжди зберігало легкість і дзвінкість барв, ставало ще яскравішим у поєднанні з посрібленою чи позолоченою фольгою. Майстри народного малярства на склі володіли магічною мовою декору та образу, тому робота з-під їхніх рук народжувалася швидко, задум втілювався в ту чи іншу форму природньо і легко, по-мистецьки переконливо і правдиво.

Художники народного малювання на склі не обмежувалися заливанням однієї фарби на певну ділянку скла. Деякі з них створювали справжні живописні ефекти переходу одного кольору в інший, а їх роботи набували емоційного, часом імпресіоністичного характеру.

На прикладі творчості двох народних майстрів Анастасії Рак та Івана Сколоздри розглянемо мистецьку та педагогічну цінність народної картини на склі як засобу етнодизайну сучасного шкільного приміщення.

Композиції малярки на склі з Полтавщини – Анастасії Рак намальовані з використанням тонкого чорного контуру тушшю, а тлом слугує цікавий живописний пейзаж, де фарби, необмежені графічними лініями, вільно пливуть, перетікаючи з одного кольору в інший.

Дослідники народної картини стверджують, що її творчість є "класичним" прикладом народного примітиву. Але, оскільки вона живе в кінці XX ст., серед зруйнованого фольклорного середовища, вона не може не відображати сучасність. Анастасія Рак, крім канонічних сюжетів народної картини на склі, малює історію свого життя.

Майстриня зберегла й донесла до нас художній досвід 20-х років XX століття – часу масового поширення народної картини. У творах художниці – і риси українського пісенного фольклору, і народна філософія, і весь лад думок, вірувань, обрядів, яким жило ще не зруйноване остаточно українське село першої третини XX ст.

Традиційні для полтавського малярства на склі сюжети "Козак і дівчина біля криниці", "Парубок і дівчина", "Голуби", "Котики", букети Анастасія Рак доповнює темами й образами народної картини на полотні, дереві, фанері ("Козак-Мамай", "Ангел рятує дітей над прірвою", краєвиди, натюрморти).

Зберігаючи схему композиції старого зразка, або вироблену самостійно на його основі, художниця створює значну кількість варіантів у межах певного сюжету, в яких кістяк композиції

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

виступає своєрідним "каноном". Другорядні елементи також "канонізуються" і "переходять" з однієї групи до іншої. "Канони" Анастасії Рак – не просто зображення групи людей, птаха чи квітки, котре повторюється. Це схема композиції чи окремий її елемент, принцип трактування та характерні риси якого залишаються незмінними. Серед "канонів", що "мандрують" з однієї роботи до іншої, найбільш розповсюдженим є зображення дівчинки з жінкою (сама майстриня з матір'ю), яке вперше з'являється в одній з ранніх робіт – "На Великдень біля Михайлівської церкви" – і наявне в ряді багатофігурних композиції [6, 14].

Мажорний колорит притаманний не тільки народним картинам на склі на теми весни чи літа, він виявляється і в зимових мотивах. З любов'ю написана композиція, де зображено сільський двір узимку. На передньому плані – діти катаються на санчатах, господар напуває коня; на подвір'ї – собака, півень, кури. Усе це композиційно розміщено на фоні біло-жовтого снігу. Народна художниця малярства на склі повертає нас у чарівний світ дитинства, допомагає відчути справжню красу, збагнути сенс духовних ідеалів.

Смілива манера письма в поєднанні з додаванням до фарби лаку, створює цікаві живописні ефекти. Роботи Анастасії Рак на склі немовби світяться зсередини. Це відчуття посилює фольга, яку художниця активно застосовує з внутрішнього боку картини. Навіть картон, який проглядає через непромальовані частини твору на склі, не послаблює враження завершеності та досконалості роботи. Природньо виглядають її композиції на склі в старовинних дерев'яних рамах [6, 15].

Герої творів народного художника Івана Сколоздри – селяни й міщани, запорізькі козаки і чумаки, герої українських казок і сільські мадонни з немовлятами, хитрувато – лукаві учасники торгів на ярмарках і герої народних дум, пісень, творів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, а також Василя Симоненка, Ліни Костенко.

Іван Сколоздра, по суті, відродив давно забуту в народному мистецтві техніку малювання на склі. На відміну від давніх малярів на склі, які творили переважно статистичні канонічні образи святих, Іван Сколоздра малює на склі складні сюжети – багатофігурні й багатодетальні. Сповнені тонкого гумору, позначені гострою спостережливістю, наподив щирі й простодушні, його картини на склі вражають глядача дзвінкістю барв.

Майстер народного малярства зображує своїх персонажів часом на тлі казково-святкових, часом майже нереальних, та все ж українських краєвидів з вербами, тополями, білими хатками, ставками та голубим небом, з фантастичними птахами та квітами, деревами життя та веселкою в небі.

Народні картини на склі митця Івана Сколоздри, позначені пластичною довершеністю, ґрунтуються на чітко врівноваженому чергуванні різних кольорових елементів. При цьому окремі деталі мають свою внутрішню ритміку, що узгоджується з усіма компонентами твору [7, 20].

Його композиціям народного малювання на склі притаманний інтенсивний, гармонійно вибудований колорит, найчастіше теплих відтінків.

Художник народного малярства настільки вдало поєднує кольори, що, навіть, за великої кількості постатей у композиції вони сприймаються надзвичайно цілісно. Володіючи природним відчуттям краси барв і ліній, народний митець активно працює, створюючи нові цікаві твори в цій техніці.

Художні доробки народних майстрів малярства на склі Анастасії Рак та Івана Сколоздри з'єднують розірваний ланцюг традиційної української культури і зримо доводять її сучасність та глибину.

Висновки. Твори жанру народної картини на склі – носії скарбів етно-духовної спадщини нашого народу. Тому вони мають такий вплив на глядача. Веселі, щирі, відкриті до світу та людей, закохані, замріяні – такими ми бачимо героїв народної картини на склі. Твори на склі надають більшої виразності шкільному приміщенню, посилюють художні якості інтер'єру, підкреслюють функціональне його призначення.

Але застосування народного мистецтва не повинно зводитися до просто оздоблення шкільного приміщення творами народної картини на склі. У народних композиціях на склі школярі повинні бачити не тільки джерело натхнення, а й помічника у розв'язанні соціальних питань, формуванні ідеалів, школу моральності – саме це надзвичайно підвищує педагогічну значимість композицій майстрів народного малювання. Тому більш гостро ставиться питання глибини та змістовності творів народної картини на склі.

Особлива техніка малювання розвиває творчі здібності, образне мислення, формує художній досвід школярів, естетичний смак, пробуджує інтерес учнів до великих надбань культури власного народу. Безпосередність сприйняття оточуючого світу майстрами малювання на склі, лаконічність, несподівані асоціації роблять цю техніку цікавою для використання як елемент етнодизайну сучасного шкільного приміщення.

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

1. Автомонов П.П. Художньо-тематичне оформлення школи: Навчально-методичний посібник. – К.: Рад. шк., 1986. – 71 с.: ил.

2. Антонович Е.А. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посібник для студентів пед. ін-тів. – Львів: Світ, 1992. – 272 с.

3. Борев Ю.Б. Эстетика. Изд.2-е. М., Политиздат,1975. – 400 с.

4. Дубовик Л.П. Навчальний посібник до спецкурсу "Основи естетики шкільного інтер'єру": Для студентів спеціальності 7.010 103 ПМСО. Трудове навчання. – Херсон: Видавництво ХДПУ, 2002. – 108 с.

5. Жоголь Л.Е. Декоративное искусство в современном интерьере. – К.: Будівельник, 1986. – 193 с.

6. Майба Ліна. Малярство Анастасії Рак // Народне мистецтво. 1998. – № 1 – 2. – С. 14 – 15.

7. Сколоздра Іван. Живопис на склі: Альбом / Автор-упорядник В.П. Откович. – К.: Мистецтво, 1990. – 120 с.: іл.

8. Шпикалова Т.Я. Народное искусство на уроках декоративного рисования: Пособие для учителей. – 2-е изд.,доп. и перераб. – М.: Просвещение, 1979. – ил.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

УДК 008:373.13

Аліна Марченко, *асистент кафедри технологій та інтелектуальної власності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка*

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У статті розглянута проблема дефініції поняття "інформаційна культура", подані основні етапи формування даного феномену у студентів вищих навчальних закладів, окреслено передумови виникнення інформаційної культури.

Ключові слова: *інформаційна культура, інформаційно-комунікаційні технології, інформація, компоненти інформаційної культури.*

В статье рассмотренная проблема дефиниции понятия "информационная культура", поданные основные этапы формирования данного феномена у студентов высших учебных заведений, очерчены предпосылки возникновения информационной культуры.

Ключевые слова: *информационная культура, информационно-коммуникационные технологии, информация, компоненты информационной культуры.*

In the article the considered problem of definition concepts "informative culture", given the basic stages of forming of this phenomenon for the students of higher educational establishments, pre-conditions of origin of informative culture are outlined.

Key words: *informative culture, of informatively-communication technologies, information, component of informative culture.*

Постановка проблеми. В XXI столітті інформація стає основною культурною цінністю. Вона утворює культурний феномен інформування людини для якого характерним є перетворення отриманої інформації в знання. Так як інформація є інструментом для отримання знань людиною, то і його підбір визначається свободою вибору людини. Для того, щоб отримати ґрунтовні знання з потоку інформації, що надходить, необхідно цього прагнути, потрібно володіти базовими знаннями до яких можна додати нові. Проблема використання всіх знань людства в якості інформації є однією з ключових у розумінні сутності процесу утворення та використання інформаційних ресурсів.

У соціокультурній діяльності під поняттям інформації мають на увазі знання та розуміння культурних значень. Поява новітніх інформаційних технологій сприяє підвищенню поінформованості суспільства в декілька раз, радикально змінюючи об'єм та глибину знань, а разом з ними і рівень культури в цілому. Інформаційна культура людей у цілому стає визначальним фактором їх трудової діяльності. Становлення інформаційної культури відбувається в повсякденній діяльності під впливом зовнішніх факторів. Даний процес можна структуризувати, посилювати при цілеспрямованому розвитку інформаційної культури особистості шляхом навчання та виховання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день, не зважаючи на велику кількість публікацій, дисертацій та доповідей на науково-практичних конференціях, що присвячені

© А. Марченко, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com